29.03. 6-А (2 група) укр.мова Добровольська В.Е.

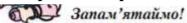
Тема уроку: «Написання складних прикметників разом і через дефіс»

Мета: повторити й поглибити знання учнів про способи творення прикметників, зокрема про складання основ; сприяти зміцненню навичок правопису складних прикметників разом і через дефіс; удосконалити вміння позначати відповідні орфограми, пояснювати їх за допомогою орфографічних правил; формувати загально-пізнавальні вміння правильно писати складні прикметники з вивченою орфограмою, знаходити й виправляти помилки у правописі складних прикметників; розвивати творчі вміння зіставляти, порівнювати, моделювати й конструювати мовні явища; за допомогою мовленнєво-комунікативного дидактичного матеріалу виховувати патріотичні почуття школярів, любов до рідної мови.

Хід уроку

І. Актуалізація опорних знань.

Повторення теоретичного матеріалу

Написання складних прикметників

Разом	Через дефіс
 Якщо складні прикметники ут- ворені зі словосполучень, у яких одне слово залежить від іншого: деревообробний (обробляти дере- вину), давньоукраїнський (давня Україна). 	від сполучень рівноправних слів, між якими можна поставити сполучник і санаторно-курортний (санаторний
2. Якщо складні прикметники по- ходять від складних іменників: біологія— біологічний, землероб— землеробний, півметра— півмет- ровий.	2. Якщо складні прикметники означають відтінки поєднання кольорів, смаків: чор- но-білий, світло-зелений, кисло-солодкий. Винятки: жовтогарячий, червоногаря- чий.
3. Якщо першою частиною склад- ного прикметника є числівник: п'ятирічний, двокамерний, шести- зірковий.	3. Якщо перша частина складного прикметника закінчується на -ико, -іко: фізико-математичний, історико-культурний, хіміко-технологічний.
 Якщо першою частиною склад- ного прикметника є прислівник: давноминулий, малозабезпечений, вічнозелений. 	4. Якщо складні прикметники означа- ють проміжні сторони світу: північно- західний, південно-східний.
	5. Якщо першою частиною складного прикметника є воєнно-, військово-; воєнно-історичний, військово-морський. Винятки: військовозобов'язаний, військовополонений.

II. Виконання вправ на закріплення

Вправа 1. Запишіть складні прикметники разом чи через дефіс, знявши риску.

Водно/спиртовий, західно/український, далеко/східний, чотири/поверховий, мілко/водний, українсько/російський, історико/краєзнавчий, гірко/солоний, далекий/предалекий, дрібно/товарний, морально/психологічний, дво/річний, бузково/рожевий, військово/повітряний, кисло/солодкий, південно/східний, електронно/обчислювальний, широко/відомий, глухо/німий, жовтаво/червоний, важко/хворий, машино/будівний, багато/разовий, народно/поетичний, сільсько/господарський, північно/морський, легко/атлетичний.

Вправа 2. Дослідження-відновлення. Відновити складні прикметники, що означають проміжні сторони світу, а також інші географічні назви. Пояснити їх правопис.

Південь, схід; південь, захід; Західна Європа; північ, захід; Середня Азія; Східна Україна; південь, схід; Західна Україна.

- Дослідити, чому складний прикметник південно-східний пишеться через дефіс, а південноукраїнський – разом. Свою думку обґрунтувати за допомогою правила.
- Пояснити вживання великої і малої літери у словосполученнях
 Південно-Східна Азія і північно-східний вітер. Навести власні приклади.